

*Standardy ochrony małoletnich
przed krzywdzeniem
w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym
im. Świętego Franciszka z Asyżu
w Nowym Mieście nad Pilicą*

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6.
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – art. 22b, art. 22c.
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn: Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.) – art. 2 pkt 1-8, art. 26, art. 99 pkt 4.
- Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17.) – art. 266 § 1 i 2.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.).

Preambuła

Do Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Świętego Franciszka z Asyżu w Nowym Mieście nad Pilicą uczęszczają dzieci i młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Osoba niepełnosprawna wymaga nie tylko specjalnych metod nauczania i wychowania, ale także odpowiedniej postawy osób pracujących z nią.

Wszystkie oddziaływania edukacyjno – dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze mają na celu wspomaganie globalnego: intelektualnego, moralno-emocjonalnego i fizycznego rozwoju, na miarę ich indywidualnych możliwości oraz stworzenie im na przyszłość, gdy już opuszczą mury szkoły, optymalnych szans na godne uczestniczenie w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Poprzez opiekę, edukację i wychowanie ośrodek spełnia ważną rolę - przygotowuje osoby opuszczające szkołę do samodzielnego funkcjonowania w życiu dorosłym jako pełnowartościowych obywateli w pełnej integracji ze społeczeństwem.

Pracownicy przekazują wartości, według których sami postępują, a nadrzędną dla nich wartością jest dobro małoletniego, zapewnienie mu poczucia bezpieczeństwa zgodnie z obowiązującym prawem oraz wewnętrznymi procedurami placówki. Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem to zbiór zasad, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko w szkołach, przedszkolach i innych miejscach działających na rzecz dzieci.

W ośrodku obowiązują standardy ochrony małoletnich, opracowane na podstawie wytycznych z podręcznika Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę rekomendowanego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty w Warszawie, obejmujące cztery obszary:

Standard I. POLITYKA

Organizacja/instytucja ustanowiła i wprowadziła w życie *Politykę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem*.

Standard II. PERSONEL

Organizacja/instytucja monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu małoletnich.

Standard III. PROCEDURY

W organizacji/instytucji funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego.

Standard IV. MONITORING Organizacja/instytucja monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony małoletnich.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

1. **Pracownikiem** ośrodka jest każda osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, natomiast **personalem** są także osoby współpracujące z nauczycielami m.in. wolontariusze, praktykanci.
2. **Podopiecznymi** naszego ośrodka są: dzieci korzystające z zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju, dzieci z oddziałów przedszkolnych, uczniowie szkół: podstawowej, przysposabiającej do pracy, branżowej I stopnia, liceum ogólnokształcącego oraz uczestnicy zajęć rewalidacyjno – wychowawczych.
3. **Małoletnim** jest każda osoba do czasu osiągnięcia pełnoletności, tj. ukończenia 18 roku życia.
4. **Opiekunem** jest osoba uprawniona do reprezentowania małoletniego - rodzice lub na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu, opiekun prawny lub rodzic zastępczy.
5. **Zgoda** opiekuna małoletniego oznacza wyrażenie zgody, przez co najmniej jednego z opiekunów. W przypadku braku porozumienia między opiekunami, są oni informowani o konieczności rozstrzygnięcia sporu przez sąd rodzinny.
6. Przez **krzywdzenie** małoletniego należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na jego szkodę przez inną osobę – rówieśnika czy osobę dorosłą, w tym pracownika ośrodka, jego opiekunów lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniechywanie

Krzywdzeniem jest:

- przemoc relacyjna – izolacja, wykluczanie z grupy,
- przemoc fizyczna - jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała, czego skutkiem mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne
- przemoc werbalna - to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie,
- przemoc seksualna - to angażowanie małoletniego w jakąkolwiek formę niechcianego kontaktu seksualnego
- zaniechywanie - to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie

mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego

- cyberprzemoc - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

7. **Danymi osobowymi** małoletniego są wszelkie informacje umożliwiające jego identyfikację.
8. Osobą **odpowiedzialną za dostęp do informacji z internetu** jest nauczyciel, który sprawuje nadzór nad dostępem do internetu przez małoletnich na terenie ośrodka, wyznaczony przez dyrektora wg przydziału czynności dodatkowych.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

§ 2.

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan małoletnich.
4. W placówce panuje jednolitość metod wychowawczych – podopieczni, pracownicy pedagogiczni i inni znają zasady panujące w ośrodku. Wobec małoletnich stosowane są konsekwencje, a nie kary.
5. Wzajemny szacunek – relacja pracownicy szkoły – małoletni charakteryzuje się wzajemnym szacunkiem, kulturą i nastawieniem na współpracę, wzajemną pomoc i zrozumienie.
6. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel–małoletni i podopieczny–małoletni ustalone w placówce.

6.1. Zasady bezpiecznych relacji pracownik/personel - małoletni:

Zasady bezpiecznych relacji określają, jakie zachowania i praktyki są dozwolone oraz niedozwolone w pracy z małoletnim, a ich przestrzeganie przez personel placówki może zmniejszyć ryzyko krzywdzenia go.

Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszych standardów, przechowywany w aktach osobowych pracownika.

Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania ośrodka i dotyczą następujących obszarów:

a) kontakt fizyczny z małym, zwłaszcza w placówce specjalnej jest zjawiskiem nieuchronnym, a często wręcz pożądanym przy całodobowej opiece nad podopiecznymi. Przykładowe formy takiego kontaktu, to pomoc w czynnościach związanych ze spacerem, odprowadzeniem do szkoły, czynnościach pielęgnacyjnych, higienicznych, reagowanie na potrzeby emocjonalne szczególnie małego np. poprzez przytulenie się do dorosłego, etc;

- kontakty tego typu powinny mieć miejsce najlepiej w obecności osób trzecich, w przestrzeniach otwartych, pomieszczeniach monitorowanych, co w razie wątpliwości służyć powinno ich obiektywizacji, jednak nie jest zawsze możliwe z uwagi na indywidualne zajęcia prowadzone przez nauczycieli/terapeutów
- na zajęciach z wychowania fizycznego, gimnastyki korekcyjnej/usprawniania ruchowego/, rewalidacyjnych oraz innych wymagających bezpośredniego kontaktu fizycznego zwłaszcza w przypadku małych uczęszczających na zajęcia wczesnego wspomagania, do oddziałów przedszkolnych, na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze oraz w klasach 1-3 ośrodka, a także pozostałych uczniów z niepełnosprawnością intelektualną oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi czy autyzmem, w tym zespołem Aspergera bezpieczeństwo i kontakt fizyczny jest szczególnie ważny.

Odpowiednia asekuracja i pomoc w ćwiczeniach ułatwia i przyspiesza nabywanie przez nich określonych umiejętności i sprawności ruchowych. Nauczyciel/terapeuta przed przystąpieniem do zajęć zapoznaje małych z możliwością pomocy z jego strony, która wynika z metodyki ćwiczeń, stopnia niepełnosprawności oraz stopniowania trudności wykonywanych ćwiczeń. Informowanie o zamiarze dotyku daje małym poczucie bezpieczeństwa, jednak nie zawsze są one w stanie wyrazić na nie zgodę.

Wszyscy małym naszego ośrodka wymagają wsparcia w postaci kontaktu fizycznego.

Dopuszczalne formy kontaktu:

- trzymanie za rękę,
- podtrzymywaniem małego,

- asekuracja i pomoc przy wykonywaniu ćwiczeń np. na sprzęcie podwieszanym, popchnięcie lub podtrzymanie małego w momencie przewrotu w przód w tył, przeskoku przez skrzynię i tym podobnych zadań,
- masaż twarzy, całego ciała,
- trzymanie małego na kolanach, w rozkroku podczas ćwiczeń
- ćwiczenia w odciążeniu lub w obciążeniu w zależności od niepełnosprawności i jednostki chorobowej małego

b) stanowcze interwencje prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących:

- autoagresji i agresji fizycznej małych w celu wyeliminowania zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa ich samych lub osób w bezpośrednim otoczeniu;
- konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie),
- działań z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy, w tym podania leku uczniowi agresywnemu, wlewki doodbytnicze w przypadku uczniów z epilepsją, mierzenie poziomu cukru w przypadku uczniów z cukrzycą)
- zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.);

c) niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

- przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie),
- erotyzowania relacji (flirt, dwuznaczny żart, rozmowa, czy choćby wyzywające spojrzenie),
- seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne);

d) komunikacja werbalna z małym nie może:

- wzbudzać w małym poczucie zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
- poniżać, niszczyć poczucie wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy), upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
- naruszać granic (nie zachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym);

e) **równe traktowanie** polegające na obdarzaniu taką samą troską i uwagą wszystkich podopiecznych oznacza, że niedozwolone jest:

- wyłączenie skupianie uwagi na wybranych podopiecznych z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
- nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych,
- nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań – nieadekwatne do możliwości i wieku,
- zwalnianie z wykonywania obowiązków - w nieuzasadnionych sytuacjach,
- godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową,
- dominacja w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,
- przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych podopiecznych przez silniejszych;

f) **kontakty bezpośrednie i online z małoletnim poza placówką i godzinami pracy mogą odbywać się za zgodą kierownictwa ośrodka oraz opiekunów i powinny być:**

- ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych (np. odwiedziny małoletniego w szpitalu, wyjazd na konsultacje, towarzyszenie w realizowanych poza placówką wydarzeniach, zorganizowane przez placówkę formy wyjazdowe, etc),
- niedopuszczalne jest utrzymywanie takich kontaktów:
 - w swoim miejscu zamieszkania, obejmuje to także prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych) celem zaspokojenia przez dorosłego własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym;

g) **transport i imprezy wyjazdowe:**

- uczniowie dowożeni są do ośrodka busami szkolnymi, gminnymi oraz prywatnymi samochodami opiekunów;
- niedopuszczalne jest przewożenie uczniów prywatnym samochodem pracownika ośrodka;
- w przypadku wycieczek szkolnych – obowiązuje odrębna procedura.

h) **czynności higieniczno-pielęgnacyjne:**

- mają służyć przede wszystkim higienie osobistej i zdrowiu,

- są wykonywane regularnie bez względu na miejsce i okoliczności pobytu (placówka, wyjazd wakacyjny, dom rodzinny),
 - wykonywane w odpowiednich warunkach zapewniających uszanowanie intymności w tego typu czynnościach,
 - niedozwolone są zachowania naruszające prywatność i intymność,
 - aktywność pracownika powinna być poprzedzona informacją skierowaną do małoletniego, a jej zasadność powinna być uzależniona od stopnia jego samodzielności i stopnia niepełnosprawności,
- i) dyscyplinowanie** małoletniego: definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej”, komunikujące małoletnim, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna; niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi:
- fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, krępowanie; uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych - pozbawianie snu, pokarmu, ekspozycja na zimno, ciepło itp.; prace fizyczne nieadekwatne do możliwości, dopuszczanie się zachowań o charakterze seksualnym),
 - psychicznej (dominacja poprzez krzyk, groźby, wzbudzanie poczucia winy, naruszanie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).

6.2. Zasady bezpiecznych relacji podopieczny - małoletni:

- Przestrzegaj zasad zapisanych w statucie określających prawa i obowiązki ucznia oraz zasad pracy na poszczególnych zajęciach ustalonych z osobą prowadzącą.
- Znajdź wśród rówieśników kolegę lub koleżankę. Troszczcie się o siebie.
- Znajdź osobę, która będzie twoim zaufanym dorosłym, z którą będziesz chętnie rozmawiać o wszystkim.
- Mów głośno i odważnie, gdy ktoś robi coś, co jest dla ciebie nieprzyjemne.
- Stań w obronie kogoś, komu dzieje się krzywda.
- Powiedz swojemu zaufanemu dorosłemu o tym, że tobie lub komuś dzieje się krzywda.

- Gdy ktoś dorosły chce z tobą rozmawiać, masz prawo poprosić, by był z Wami jeszcze inny dorosły lub żebyście rozmawiali w takim miejscu, w którym widzą Was inni.
- Bądź dla każdego miły i koleżeński.
- Szanuj innych, niezależnie od tego, jak się różnicie.
- Nie obrażaj innych osób, nie śmieję się z nich.
- Nie bij innych.
- Wypowiadaj się kulturalnie, nie używaj brzydkich słów, nie przeklinaj.
- Pamiętaj, że możesz nie uczestniczyć w zabawie, w której boisz się lub źle się czujesz.
- Pamiętaj, że inni mogą nie mieć ochoty na to, żeby ich dotykać czy przytulać - zawsze pytaj, czy możesz tak robić. Nie złość się, jeśli ktoś odmówi. Ty także masz prawo odmówić.

7. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu:

Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej lub wykonującej inne obowiązki związane z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich, z opieką nad nimi lub wykonującej inne czynności na rzecz małoletnich dyrektor sprawdza tę osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

Gdy pozwalają na to przepisy prawa, dyrektor domaga się od osoby zatrudnianej lub wykonującej inne czynności na rzecz małoletnich zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego.

8. W przypadku niemożliwości przedstawienia zaświadczenia przez osobę wykonującą inne czynności związane z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich, z opieką nad nimi zaświadczenia z KRK dyrektor prosi osobę o złożenie oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych – załącznik nr 1 do standardów i przechowuje się je w sekretariacie ośrodka – nie dotyczy osób organizujących lub uczestniczących w akcjach, imprezach szkolnych (te oświadczenia stanowią załącznik do dokumentacji akcji, uroczystości szkolnych) oraz pielęgniarki/stomatologa, którzy świadczą usługi dla Ośrodka – oświadczenia są dołączone do ich dokumentacji.

9. W celu obiektywizacji zgłaszanych sytuacji problemowych, w ośrodku funkcjonuje monitoring.

10. Sposób wykorzystywania zapisów monitoringu określa regulamin wewnętrzny ośrodka.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego

§ 3.

Postępowanie wobec ofiary przemocy w ośrodku

W przypadku podjęcia przez personel placówki podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony przez innego pracownika ośrodka, ma on obowiązek:

1. Odizolować małoletniego od potencjalnego sprawcy.
2. Powiadomienia dyrektora placówki,
3. Sporządzenia karty interwencji i przekazanie jej do pedagoga.
4. Powiadomienia wychowawcy klasy, który przeprowadza rozmowę z małoletnim w obecności pedagoga, a o ustaleniach informuje dyrektora w notatce służbowej z rozmowy.
5. Dyrektor zawiadamia policję i jako pracodawca podejmuje dalsze czynności zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Pracownik szkoły, który był świadkiem lub otrzymał informacje o zaistnieniu przemocy rówieśniczej:

1. Zapewnia bezpieczeństwo małoletniemu.
2. Udziela pierwszej pomocy przedmedycznej lub wzywa lekarza, jeśli jest taka potrzeba.
3. Niezwłoczne powiadamia:
 - dyrektora/wicedyrektora szkoły/ kierownika d.s. opiekuńczo-wychowawczych
 - opiekunów małoletniego
4. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Powiadamia wychowawcę klasy.
6. Sporządza kartę interwencji i przekazuje ją do pedagoga.
7. W przypadku, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia, w porozumieniu z dyrektorem powiadamia policję.

W innych przypadkach powiadomienie policji może nastąpić później np. w formie pisemnej.

Wychowawca:

1. W porozumieniu z pedagogiem i psychologiem ustalają i wdrażają dalsze działania chroniące ofiarę przemocy i zapewnia możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej.

Postępowanie wobec agresora:

Pracownik szkoły, który był świadkiem lub otrzymał informacje o zaistnieniu przemocy rówieśniczej:

1. Niezwłoczne powiadamia dyrektora, wicedyrektora szkoły lub kierownika d.s. opiekuńczo-wychowawczych.
2. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Sporządza kartę interwencji i przekazuje ją do pedagoga.
4. Powiadamia rodziców/ prawnych opiekunów sprawcy.
5. Powiadamia wychowawcę sprawcy.
6. Wychowawca wraz z pedagogiem przeprowadza rozmowę ostrzegawczą ze sprawcą.
7. Jeśli agresor nadal dopuszcza się czynów zabronionych, wychowawca zwołuje zespół powołany dla ucznia z udziałem rodziców, podczas którego omawiane są problemy, ich przyczyny oraz ustala się dalsze czynności.
8. W przypadku, gdy:
 - sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), wychowawca lub pedagog wzywają rodziców;
 - sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana w porozumieniu z dyrektorem powiadamiają policję;
9. Po przybyciu do szkoły rodzice/prawni opiekunowie lub policja przejmują odpowiedzialność za sprawcę przemocy. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.
10. W przypadku powtarzających się zdarzeń przemocy stosowanej przez ucznia wobec małoletnich oraz nieskuteczności podjętych działań lub braku współpracy z rodziną dyrektor zawiadamia właściwe instytucje.

§ 4.

Postępowanie wobec ofiary przemocy w rodzinie:

Pracownik ośrodka, który zauważy, że małoletni doświadcza zaniedbania, tj. jest brudny, ma ubranie nieadekwatne do pogody

1. Zapewnia uczniowi bezpieczne warunki, opiekę i wsparcie osoby dorosłej.
2. Przeprowadza rozmowę z rodzicem/ opiekunem w obecności wychowawcy
3. Sporządza kartę interwencji i przekazuje ją do pedagoga.
4. W przypadku braku poprawy sytuacji w porozumieniu z dyrektorem wszczyna procedurę niebieskiej karty lub kieruje wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego.

Pracownik ośrodka, który zauważy, że małoletni doświadcza jednorazowo przemocy fizycznej, przemocy psychicznej lub innych niepokojących zachowań - krzyk, niestosowne komentarze, klaps, szturchanie, popychanie, poniżanie, ośmieszanie, dyskryminacja

1. Zapewnia uczniowi bezpieczne warunki, opiekę i wsparcie osoby dorosłej.
2. Powiadamia dyrektora/wicedyrektora / kierownika d.s. opiekuńczo-wychowawczych.
3. Przeprowadza rozmowę z opiekunem podejrzanym o krzywdzenie małoletniego w obecności wychowawcy w celu wyjaśnienia okoliczności powstania objawów krzywdzenia
4. Sporządza kartę interwencji i przekazuje ją do pedagoga.
5. W przypadku powtarzających się sytuacji w porozumieniu z dyrektorem powiadamia ośrodek pomocy społecznej i sąd rodzinny

Pracownik ośrodka, który zauważy, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (wykorzystanie seksualne, złamania, stłuczenia, zasinienia, zagrożenie życia itp.) stwarzające podejrzenie, że powstały one w czasie pobytu ucznia w domu:

1. Zapewnia uczniowi bezpieczne warunki, opiekę i wsparcie osoby dorosłej.
2. W porozumieniu z dyrektorem ośrodka udziela mu pierwszej pomocy lub wzywa pomoc medyczną i zgłasza zaistniały fakt na policję.
3. Sporządza kartę interwencji i przekazuje ją do pedagoga.

§ 5.

W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili w sekretariacie ośrodka opiekunowie małoletniego:

1. Małoletni krzywdzony jest przez:
 - pracownika ośrodka, dyrektor podejmuje czynności wyjaśniające i dyscyplinujące
 - innego ucznia – obowiązuje procedura **postępowanie wobec ofiary przemocy i agresora**
2. wychowawca w obecności pedagoga/psychologa i rodziców przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z małoletnim.
3. O wynikach interwencji dyrektor informuje opiekunów małoletniego.

§ 6

1. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi - załącznik nr 4 do niniejszego dokumentu.
2. Kartę zakłada osoba podejmująca interwencję, a osoby uczestniczące w działaniach sukcesywnie ją uzupełniają.
3. Karty przechowuje pedagog, a po zakończeniu działań dołącza do teczki ucznia.
4. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 7.

1. Placówka zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. W celu ochrony wizerunku małoletnich w związku z publikowaniem na stronie internetowej szkoły zdjęć z udziału w uroczystościach szkolnych, wycieczkach i konkursach w celu promowania działań, zapewnienia małoletnim warunków rozwoju zainteresowań i uzdolnień oraz kształtowania aktywności społecznej i umiejętności spędzania wolnego czasu w ośrodku potrzebna jest pisemna zgoda jego opiekunów **(załącznik nr 3)**.
3. Wszyscy pracownicy szkoły oraz osoby postronne uczestniczące w uroczystościach szkolnych, klasowych itp., utrwalające wizerunek małoletnich na nośnikach typu - aparat

fotograficzny, kamera, telefon komórkowy itp., są zobowiązane do uzyskania zgody osób utrwalanych lub w przypadku, gdy fotografowana jest osoba małoletnia - opiekunów.

2. Zdjęcia wykonane przez osoby, które nie są pracownikami szkoły mogą być rozpowszechniać wyłącznie za zgodą opiekuna małoletniego.
3. Zasady korzystania z telefonów komórkowych na terenie ośrodka określa Statut Ośrodka.
4. Zgoda jest dobrowolna i może być cofnięta w dowolnym momencie. W przypadku wycofania zgody na publikowanie wizerunku, należy niezwłocznie usunąć wizerunek małoletniego ze wskazanego miejsca.
5. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 8.

1. Upublicznienie przez pracowników placówki wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (np.: fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
2. Pisemna zgoda obejmuje rozpowszechnianie, wykorzystanie, utrwalanie, zwielokrotnianie, kopiowanie, opracowanie oraz powielanie wizerunku małoletniego. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku nie jest ograniczona czasowo i terytorialnie.

Rozdział V

Zasady dostępu małoletnich do internetu

§ 9.

1. Ośrodek, zapewnia małoletnim dostęp do internetu oraz zobowiązany jest podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności instalowane są i aktualizowane oprogramowanie zabezpieczające. Za bezpieczny dostęp do informacji z internetu odpowiada administrator – OSE zapewniając pakiet usług bezpieczeństwa składających się na zaawansowany poziom ochrony użytkowników sieci szkolnej, w tym:
 - ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem – usługa wykrywa i blokuje wirusy komputerowe oraz zapewnia ochronę przed zaawansowanymi atakami sieciowymi;
 - ochronę użytkowników OSE – usługa chroni przed dostępem do stron zawierających treści potencjalnie szkodliwe i nielegalne, w tym materiały pornograficzne czy pokazujące agresję i przemoc;

- bezpieczne treści – usługa zapewnia dodatkową analizę ruchu pochodzącego z sieci szkolnej w celu wykrywania zjawisk związanych z różnego rodzaju zagrożeniami w internecie.
2. Zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego z dostępem internetu stanowi procedura korzystania z pracowni informatycznych i sprzętu znajdującego się w nich.
 3. Na terenie ośrodka dostęp małoletniego do internetu możliwy jest:
 - pod nadzorem nauczyciela na zajęciach;
 - za pomocą sieci OSE, po udostępnieniu hasła przez nauczyciela.
 4. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, pracownik ośrodka ma obowiązek informowania małoletniego o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez małoletnich na jej terenie.

§ 10.

1. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, pracownik, który je ujawnił stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia i podejmuje działania zgodnie z procedurą postępowania w sytuacji wystąpienia cyberprzemocy.

Rozdział VI

Monitoring stosowania *Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.*

§ 11.

1. Standardy ochrony małoletnich w ośrodku opracowuje zespół powołany przez dyrektora w składzie:

Anna Piwnik – wicedyrektor, koordynator

Jolanta Kacprzak – nauczyciel bibliotekarz, lider

Monika Żółcińska – pedagog

Aneta Wieteska – psycholog

Agnieszka Średnicka – surdopedagog

Mariusz Borsuk – wychowawca internatu

we współpracy z kadrą kierowniczą, sekretarzem ośrodka, nauczycielem informatyki oraz rehabilitantem ruchowym.

2. Dyrektor ośrodka zatwierdza Standardy Ochrony Małoletnich, a za ich wdrażanie i nadzorowanie odpowiada kadra kierownicza, która zapoznaje pracowników oraz firmy

zewewnętrzne współpracujące z ośrodkiem (np. dowozy, imprezy, wolontariusze, prelegenci itp.)

3. Za przestrzeganie i reagowanie na sygnały naruszenia Standardów Ochrony Małoletnich w ośrodku odpowiedzialni są wszyscy pracownicy placówki oraz osoby współpracujące.
4. Małoletni może zgłosić przemoc każdej osobie, do której ma zaufanie – opiekunowi, nauczycielowi, wychowawcy, pedagogowi, psychologowi lub innemu pracownikowi ośrodka, który ma obowiązek wsparcia go i podjęcia działań interwencyjnych bądź składa informację w formie pisemnej do drewnianej skrzynki obok sekretariatu – na tej podstawie wychowawca podejmuje dalsze czynności.
5. Za prowadzenie rejestru zgłoszeń na podstawie otrzymanych kart interwencji odpowiada pedagog.
6. Przyjęte standardy są weryfikowane w marcu każdego roku, poprzez ankietę skierowaną do pracowników.
 - 6.1. Wzór ankiet stanowi załącznik nr 5.
 - 6.2. Za przeprowadzenie ankiet i opracowanie wniosków do realizacji i przekazanie ich do koordynatora odpowiada psycholog oraz wychowawca internatu wchodzący w skład zespołu.
7. Zmiany w standardach dokonywane są na wniosek pracowników ośrodka, opiekunów lub podopiecznych oraz na podstawie wniosków wynikających z przeprowadzonego monitoringu, przedstawionych dyrektorowi.
8. W miarę potrzeb wprowadza się do dokumentu niezbędne zmiany – za wprowadzenie zmian odpowiada koordynator.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 12.

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu ośrodka, podopiecznych i ich opiekunów, w szczególności poprzez udostępnienie w pokoju nauczycielskim i wychowawców, w sekretariacie ośrodka, bibliotece oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu – tablica korkowa - w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.
3. Wychowawca przedstawia standardy opiekunom prawnym podczas pierwszego zebrania z rodzicami w najbardziej dostępnej dla nich formie oraz przyjmuje od nich oświadczenie

o zapoznaniu (załącznik nr 6), które jest przechowywane w teczce podopiecznego w sekretariacie.

4. Wychowawcy mają obowiązek zapoznania **podopiecznych** ze standardami w sposób pozwalający zrozumieć je niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej oraz zrobić stosowny wpis w dzienniku.

Wykaz załączników:

1. Oświadczenie o niekaralności.
2. Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w standardach
3. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku.
4. Karta interwencji.
5. Monitoring standardów- ankieta
6. Oświadczenie rodziców/ prawnych opiekunów

Załącznik nr 1

.....
miejsowość, data

**Oświadczenie o niekaralności
i zobowiązaniu do przestrzegania standardów ochrony małoletnich**

Ja,.....nr PESEL
oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony małoletni obowiązującymi w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Świętego Franciszka z Asyżu w Nowym Mieście nad Pilicą i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
podpis

.....
miejsowość, data

**Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu
obowiązujących standardów ochrony małoletnich**

Ja,.....nr PESEL
oświadczam, że zapoznałam/-em się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi
w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Świętego Franciszka z Asyżu
w Nowym Mieście nad Pilicą i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
podpis

Załącznik nr 3

Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku

W związku z publikowaniem na stronie internetowej szkoły zdjęć uczniów biorących udział w uroczystościach szkolnych, jak również wycieczkach i konkursach, w celu promowania działań dotyczących uroczystości szkolnych, zapewnienia uczniom warunków rozwoju zainteresowań i uzdolnień oraz kształtowania aktywności społecznej i umiejętności spędzania wolnego czasu wyrażam zgodę na rozpowszechnianie, wykorzystanie, utrwalanie, zwielokrotnianie, kopiowanie, opracowanie i powielanie mojego wizerunku/wizerunku mojego dziecka* w publikacjach zgodnie z art. 81 ust.1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz.2509). Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku nie jest ograniczona czasowo i terytorialnie. Zgoda jest udzielona nieodpłatnie.

**niewłaściwe skreślić*

.....
.....
(zgoda rodziców/opiekunów prawnych/ucznia pełnoletniego
data, podpis)

KARTA INTERWENCJI

1.	Imię i nazwisko małoletniego		
2.	Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
3.	Dane osoby powiadamiającej o podejrzeniu krzywdzenia.		
4.	Opis działań podjętych przez pracowników ośrodka	DATA	DZIAŁANIE
5.	Spotkania z rodzicami/prawnymi opiekunami podopiecznego	DATA	DZIAŁANIE
6.	Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe lub uzupełnić)	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa wyjaśniająca z osobą podejrzaną o krzywdzenie • zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa • wniosek o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny • inny rodzaj interwencji. Jaki? <p>.....</p> <p>.....</p>	
7.	Dane dotyczące interwencji, nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję, data zgłoszenia		
8.	Wyniki interwencji (działania organów wymiaru sprawiedliwości, działania placówki, działania rodziców/opiekunów)		

Monitoring standardów – ankieta

	Tak	Nie
1. Czy znasz Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz treść dokumentu w którym są zawarte?		
2. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia małoletnich?		
3. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia małoletnich?		
4. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w „Standardach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem” przez innego pracownika?		
4a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
4b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
5. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące „Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem”? (odpowiedź opisowa)		

.....
miejsowość, data

**Oświadczenie rodzica/prawnego opiekuna
o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w ośrodku**

Ja,..... oświadczam, że zapoznałam/-em się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Świętego Franciszka z Asyżu w Nowym Mieście nad Pilicą i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
podpis